

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 133g/2023

privind excepția de neconstituționalitate
a articolului 438¹ alin. (2) lit. b) din Codul contravențional și a
punctelor 9 și 18 din Anexa nr. 3 la Hotărârea Guvernului cu privire la
reorganizarea Sistemului informațional automatizat de căutare
„Automobilul” în Registrul de stat al vehiculelor și introducerea
testării autovehiculelor și remorcilor acestora
nr. 1047 din 8 noiembrie 1999

*(interzicerea exploatării vehiculului prin retragerea plăcilor cu numărul de
înmatriculare în cazul lipsei inspecției tehnice)*

CHIȘINĂU

27 iunie 2024

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dnei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
dnei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dnei Cristina Chihai, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 16 mai 2023,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 27 iunie 2024, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 438¹ alin. (2) lit. b) din Codul contravențional și a punctelor 9 și 18 din Anexa nr. 3 la Hotărârea Guvernului cu privire la reorganizarea Sistemului informațional automatizat de căutare „Automobilul” în Registrul de stat al vehiculelor și introducerea testării autovehiculelor și remorcilor acestora nr. 1047 din 8 noiembrie 1999, ridicată de dl Vasile Goncear, parte în dosarul nr. 5r-3926/2022, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dna judecătoare Vasilisa Muntean de la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 19 mai 2022, un agent constator a întocmit procese-verbale cu privire la comiterea contravențiilor și decizii de sancționare în privința dlui Vasile Goncear, pe baza articolelor 229 alin. (2) și (3) (*conducerea unui vehicul care nu a fost înmatriculat în modul stabilit sau care nu a fost supus reviziei tehnice*) și 240 alin. (1) (*nerespectarea indicatoarelor de semnalizare rutieră și de acordare a priorității de trecere sau a altor reguli de circulație rutieră*) din Codul contravențional. De asemenea, agentul constator a emis o ordonanță și un proces-verbal de ridicare a plăcilor cu numărul de înmatriculare a vehiculului, pe baza articolului 438¹ alin. (2) lit. b) din Codul contravențional. Nefiind de acord cu aceste procese-verbale și cu deciziile agentului constator, dl Vasile Goncear a formulat o contestație.

4. La 11 noiembrie 2022, în cadrul examinării cauzei, dl Vasile Goncear a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 438¹ alin. (2) lit. b) din

Codul contravențional și a punctelor 9 și 18 din Anexa nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr. 1047 din 8 noiembrie 1999.

5. Printr-o încheiere din 30 martie 2023, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate în privința articolului 438¹ alin. (2) lit. b) din Codul contravențional și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 9

Principiile fundamentale privind proprietatea

„(1) Proprietatea este publică și privată. Ea se constituie din bunuri materiale și intelectuale.

(2) Proprietatea nu poate fi folosită în detrimentul drepturilor, libertăților și demnității omului.

(3) Piața, libera inițiativă economică, concurența loială sunt factorii de bază ai economiei.”

Articolul 46

Dreptul de proprietate

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului, sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

[...].”

Articolul 127

Proprietatea

„(1) Statul ocrotește proprietatea.

(2) Statul garantează realizarea dreptului de proprietate în formele solicitate de titular, dacă acestea nu vin în contradicție cu interesele societății.

[...].”

7. Prevederile relevante ale Codului contravențional, adoptat prin Legea nr. 218 din 24 octombrie 2008, sunt următoarele:

Articolul 438¹

Interzicerea exploatării vehiculului prin retragerea plăcilor cu numărul de înmatriculare

„(1) Se interzice exploatarea vehiculului prin retragerea plăcilor cu numărul de înmatriculare în cazul constatării abaterilor de la condițiile tehnice pentru admiterea în circulație a vehiculelor, prevăzute de legislația în vigoare.

(2) Plăcile cu numărul de înmatriculare se ridică în cazurile în care:

[...]

b) vehiculul nu a trecut inspecția tehnică periodică;

[...]

(4) Plăcile cu numărul de înmatriculare se vor restitui proprietarului, posesorului sau

reprezentantului acestora imediat după înlăturarea neajunsurilor sau defectelor tehnice care au servit drept temei pentru ridicarea acestora.”

8. Prevederile relevante ale Anexei nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr. 1047 din 8 noiembrie 1999 sunt următoarele:

Regulile de inspecție tehnică periodică a autovehiculelor și remorcilor acestora

„[...]”

9. Vehiculele prezentate pentru testare trebuie să fie curate, fără pasageri sau încărcături, având numerele de identificare a agregatelor cu numere de fabricare, pregătite pentru verificare.

[...]

18. Înainte de inspecția tehnică periodică obligatorie expertul de inspecție tehnică periodică efectuează identificarea posesorului și a vehiculului. Identificarea constă în verificarea vizuală a documentelor prezentate, examinarea și verificarea autenticității numerelor de identificare a vehiculelor și corespunderea acestora cu datele din certificatul de înmatriculare, precum și în verificarea prin băncile de date a evidențelor automatizate prin prezența și corespunderea informației despre proprietar, vehicul și documentele prezentate.

În cazul depistării necorespunderii datelor din Registrul de stat al transporturilor cu datele ce se conțin în documentele de înmatriculare, falsificării numerelor de identificare ale agregatelor vehiculelor, precum și în cazul existenței informației despre căutarea vehiculelor prezentate spre testare, informația este remisă în regim de urgență organelor de poliție teritoriale pentru luarea deciziei în modul stabilit de legislație.

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. Autorul excepției susține că în cazul constatării abaterilor de la condițiile tehnice pentru circulația vehiculelor, articolul 438¹ alin. (2) lit. b) din Codul contravențional instituie o măsură procesuală de constrângere absolută care se aplică în toate cazurile în care vehiculul nu a trecut inspecția tehnică periodică, indiferent de termenul expirării acesteia. Astfel, dacă termenul inspecției tehnice precedente este depășit, din neglijență, cu o zi sau cu două zile, atunci în afară de amenda contravențională, conducătorului i se interzice exploatarea vehiculului prin retragerea plăcilor cu numărul de înmatriculare. Legislatorul a omis să reglementeze aplicarea graduală a măsurii contestate în funcție de termenul (zile-luni) în care vehiculul nu este supus inspecției tehnice periodice.

10. De asemenea, măsura contestată presupune reținerea ambelor plăci cu numărul de înmatriculare a vehiculului, care se vor restitui proprietarului, posesorului sau reprezentantului acestora imediat după trecerea inspecției tehnice periodice. Pe de altă parte, autorul excepției afirmă că, potrivit punctelor 9 și 18 din Anexa nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr. 1047 din 8 noiembrie 1999, inspecția tehnică nu poate fi trecută fără prezentarea plăcilor cu numărul de înmatriculare a vehiculului. În aceste condiții, proprietarul vehiculului nu poate solicita o inspecție tehnică periodică a unui vehicul care nu deține plăcile de înmatriculare. Prin urmare, retragerea ambelor plăci cu

numărul de înmatriculare a vehiculului încalcă dreptul de a dispune de vehicul, în special prin prezentarea acestuia pentru efectuarea inspecției tehnice periodice.

11. În opinia autorului excepției, prevederile contestate contravin articolelor 9 și 127 alineatele (1) și (2) din Constituție și articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor și a hotărârilor Guvernului, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul contravențional și din Hotărârea Guvernului nr. 1047 din 8 noiembrie 1999, ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea notează că excepția de neconstituționalitate, ridicată de o parte dintr-un proces pendinte la instanța de drept comun, este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

15. Curtea observă că în cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate, autorul ei contestă articolul 438¹ alin. (2) lit. b) din Codul contravențional și punctele 9 și 18 din Anexa nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr. 1047 din 8 noiembrie 1999. Totuși, în încheierea de ridicare a excepției de neconstituționalitate, instanța de judecată a sesizat Curtea doar în privința articolului 438¹ alin. (2) lit. b) din Cod, omițând să se pronunțe asupra punctelor 9 și 18 din Anexa nr. 3 la Hotărâre. Curtea nu poate respinge sesizarea în această parte, pentru că instanța de judecată nu a argumentat de ce nu le reține în încheiere.

16. Prin urmare, Curtea reține că obiectul prezentei sesizări îl constituie articolul 438¹ alin. (2) lit. b) din Codul contravențional și punctele 9 și 18 din Anexa nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr. 1047 din 8 noiembrie 1999.

17. Prevederile contestate nu au mai făcut obiect al controlului de constituționalitate.

18. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză contravențională în care persoana este acuzată, *inter alia*, de conducerea unui vehicul care nu a fost supus reviziei tehnice. Prin urmare, Curtea admite că prevederile contestate ar putea fi aplicate la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

19. Curtea notează că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorului excepției, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea HCC nr. 33 din 26 octombrie 2021, § 18; DCC nr. 180 din 25 noiembrie 2021, § 17).

20. Autorul excepției a susținut că prevederile contestate sunt contrare articolelor 9 (*principiile fundamentale privind proprietatea*) și 127 alineatele (1) și (2) (*proprietatea*) din Constituție și articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care garantează dreptul de proprietate.

21. Referitor la incidența articolelor 9 și 127 din Constituție, Curtea a notat că, în această cauză, articolele comportă un caracter general și nu pot constitui repere individuale și separate (a se vedea HCC nr. 36 din 23 noiembrie 2021, § 22; DCC nr. 60 din 22 aprilie 2022, § 28).

22. Curtea observă că autorul excepției și-a formulat criticile prin raportare la dreptul de proprietate garantat de articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care este corespondentul articolului 46 din Constituție.

23. Curtea reține că dreptul de proprietate nu este un drept absolut și este susceptibil de ingerințe ale statului în ceea ce privește exercitarea atributelor sale (a se vedea DCC nr. 60 din 22 aprilie 2022, § 29).

24. Analiza sistemică a legislației naționale permite Curții să observe că vehiculele înmatriculate în Republica Moldova sunt supuse inspecției tehnice periodice, cu respectarea următoarei periodicități: (i) vehiculele utilizate la transportul rutier de persoane și cele implicate în transportarea mărfurilor periculoase – o dată la 6 luni; (ii) alte tipuri de vehicule – o dată pe an (a se vedea articolul 125 alin. (5) din Codul transporturilor rutiere), iar circulația pe drumuri publice a vehiculelor care nu corespund prevederilor tehnice sau al căror termen de valabilitate a inspecției tehnice periodice a expirat este interzisă (a se vedea articolul 37 alin. (8) din Legea nr. 131 din 7 iunie 2007 privind siguranța traficului rutier). Constatarea defecțiunilor tehnice, precum și a respectării periodicității inspecției tehnice la vehiculele aflate în trafic o efectuează poliția rutieră. În cazul în care poliția rutieră constată în trafic că vehiculul nu a fost supus reviziei tehnice se interzice exploatarea acestuia prin retragerea plăcilor cu numărul de înmatriculare (a se vedea punctul 121 lit. b) din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009), iar în privința conducătorului vehiculului se întocmesc actele necesare în vederea sancționării lui potrivit articolului 438¹ din Codul contravențional.

25. Curtea mai observă că regimul inspecției tehnice periodice este reglementat la nivelul Uniunii Europene prin Directiva 1999/37/CE a Consiliului din 29 aprilie 1999 privind documentele de înmatriculare pentru vehicule, modificată prin Directiva 2014/46/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 și prin Directiva 2014/45/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind inspecția tehnică periodică a autovehiculelor și a remorcilor acestora și de abrogare a Directivei 2009/40/CE. Potrivit considerentului 3 din Directiva 2014/45/UE a Parlamentului European și a Consiliului, este necesară „prevederea unei proceduri de înmatriculare a vehiculelor care să permită suspendarea autorizării de a folosi în trafic un vehicul, în cazul în care o asemenea utilizare reprezintă un risc imediat pentru siguranța rutieră”, iar „controalele tehnice în trafic ale vehiculelor utilitare ar trebui doar să completeze inspecțiile tehnice periodice”.

26. Curtea notează că măsura contestată de autorul excepției se aplică în toate cazurile în care se constată exploatarea unui vehicul fără ca acesta să dețină un raport valabil al inspecției tehnice periodice.

27. Curtea reține că proprietarul vehiculului trebuie să manifeste suficientă diligență pentru efectuarea inspecției tehnice în termenele prevăzute de legislator. De altfel, unitatea de transport, ca participant la trafic, reprezintă o sursă de pericol sporit, conducătorul auto având obligația de a respecta anumite

reglementări impuse de autorități pentru evitarea riscurilor rezultate din utilizarea vehiculelor (a se vedea HCC nr. 28 din 18 noiembrie 2014, § 45). Așadar, interzicerea exploatării vehiculului în cazul constatării abaterilor de la condițiile tehnice are ca scop înlăturarea unei stări de pericol create ca urmare a conducerii pe drumurile publice a unui vehicul care nu are inspecția tehnică periodică valabilă.

28. Din perspectiva interesului general, Curtea menționează că interdicția de a folosi vehiculul care nu este supus inspecției tehnice este o măsură necesară în vederea ocrotirii vieții, sănătății și integrității corporale a tuturor participanților la traficul rutier sau aflați în zona drumului public (a se vedea, *mutatis mutandis*, DCC nr. 57 din 6 septembrie 2016, § 23; DCC nr. 127 din 28 noiembrie 2019, § 20). În general, securitatea traficului rutier reprezintă un interes public major, prin urmare, asigurarea securității în acest domeniu este o obligație pozitivă a statului (a se vedea, *mutatis mutandis*, HCC nr. 28 din 18 noiembrie 2014, § 45, DCC nr. 152 din 17 noiembrie 2022, § 19).

29. Curtea mai observă că măsura în discuție are un caracter temporar și reprezintă o limitare a folosinței vehiculului pe perioada în care punerea în circulație a vehiculului ar constitui un pericol pentru siguranța celor care participă la trafic. Astfel, plăcile cu numărul de înmatriculare ridicate în cazul constatării faptului că vehiculul nu a trecut inspecția tehnică periodică se vor restitui proprietarului, posesorului sau reprezentantului acestora imediat după efectuarea inspecției tehnice periodice (a se vedea articolul 438¹ alin. (4) din Codul contravențional).

30. Având în vedere cele menționate mai sus, Curtea notează că, deși măsura contestată îl limitează pe proprietar în exercitarea prerogativelor folosinței vehiculului său, chiar și atunci când inspecția precedentă a vehiculului a expirat de două zile, stabilirea acesteia nu afectează în mod disproporționat dreptul de proprietate, garantat de articolele 46 și 127 din Constituție.

31. Referitor la incidența articolelor 46 și 127 din Constituție, în cazul punctelor 9 și 18 din Anexa nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr. 1047 din 8 noiembrie 1999, autorul excepției a susținut că în cazul ridicării plăcilor de înmatriculare a vehiculului, dispozițiile contestate îl împiedică să efectueze inspecția tehnică periodică a vehiculului.

32. Sub acest aspect, Curtea notează că, potrivit punctului 18 din Anexa menționată *supra*, inspecția tehnică periodică începe cu verificarea vizuală a documentelor prezentate de proprietarul/posesorul vehiculului, examinarea și verificarea autenticității numerelor de identificare a vehiculelor și corespunderea acestora cu datele din certificatul de înmatriculare, precum și cu verificarea prin băncile de date a evidențelor automatizate prin prezența și corespunderea informației despre proprietar, vehicul și documentele prezentate. Potrivit aceleiași Hotărâri de Guvern, numărul de identificare (VIN-Cod) reprezintă numărul unic al vehiculului, aplicat de către producător în conformitate cu cerințele internaționale stabilite (a se vedea punctul 9 din Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 1047 din 8 noiembrie 1999). Așadar, dispozițiile contestate nu stabilesc că la efectuarea inspecției tehnice a vehiculului posesorul acestuia ar trebui să prezinte plăcile cu numărul de înmatriculare a vehiculului. Astfel, Curtea nu vede cum aceste dispoziții ar

împiedica proprietarul/posesorul să supună inspecției tehnice vehiculul ce-i aparține.

33. Prin urmare, pe baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate în discuție este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

D E C I D E:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 438¹ alin. (2) lit. b) din Codul contravențional și a punctelor 9 și 18 din Anexa nr. 3 la Hotărârea Guvernului cu privire la reorganizarea Sistemului informațional automatizat de căutare „Automobilul” în Registrul de stat al vehiculelor și introducerea testării autovehiculelor și remorcilor acestora nr. 1047 din 8 noiembrie 1999, ridicată de dl Vasile Gonciar, parte în dosarul nr. 5r-3926/2022, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 27 iunie 2024

DCC nr. 74

Dosarul nr. 133g/2023